

Specialistų paklausos prognozės 2020–2026 m. rezultatai

Apie prognozę

Samdomą darbą dirbančių asmenų (toliau – specialistų) paklausos prognozė 2020–2026 m. atlikta įvertinant pakeitimo ir plėtros paklausas.

Specialistų paklausos prognozės rezultatas – prognozuojamų pakeitimo ir plėtros paklausų suma.

Specialistai – samdomi darbuotojai, kurie pagal SODRA duomenis turėjo darbuotojo (D), užsieniečio, turinčio vizą (DU), asmens, dirbančio pagal terminuotą darbo sutartį (TD) arba užsieniečio, dirbančio pagal terminuotą darbo sutartį (TU) draudimo kategoriją¹.

Pakeitimo paklausa – tikėtinas darbingo amžiaus specialistų išėjimas dėl migracijos, mirtingumo ir tikėtinas pensinio amžiaus specialistų išėjimas dėl senatvės pensijos.

Svarbiausios prielaidos ir skaičiavimo metodika:

1. Migracijos ir mirtingumo tikimybės vertintos pagal amžių ir lytį remiantis Eurostat parengtomis populiacijos, neto migracijos ir mirtingumo tendencijų prognozėmis².
2. Pensinio amžiaus asmenų išėjimo tikimybės vertintos pagal LPK pagrindinę grupę, EVRK sekciją, lytį ir amžių remiantis istorine SODRA duomenų eilute.

Plėtros paklausa – specialistų paklausa dėl tikėtinos plėtros (teigiamos arba neigiamos). Plėtros paklausa vertinta remiantis Europos profesinio mokymo plėtros centro (toliau – CEDEFOP) parengtomis prognozėmis, kuri sudaryta įvertinus tokius makroekonominis veiksnius, kaip ekonominės veiklos produkcija, technologinis progresas, energijos kainos, darbuotojų pajamos ir darbo valandos³.

Pokyčiai lyginant su 2019-2023 metų prognozės skaičiavimu

- Buvo atlikta ilgesnio laikotarpio (6 metų) prognozė, nes CEDEFOP plėtros įvertinimai buvo parengti dar prieš COVID19 pandemiją ir yra tikimasi, kad ilgesnio laikotarpio prognozės rezultatams ši krizė darys mažesnę poveikį⁴.
- 2019 m. Lietuvoje reikšmingai keitėsi migracijos skaičiai, į šalį atvyko 10,8 tūkst. daugiau asmenų nei išvyko (neto migracijos rodiklis buvo teigiamas), dėl šios priežasties keitėsi ir Eurostat prognozuojamos ateinančių metų migracijos tendencijos Lietuvai. CEDEFOP atliekant savo prognozę darė prielaidą, kad Lietuvoje dėl neigiamos neto migracijos darbuotojų skaičius mažės⁵ (prognozė buvo atlikta prieš 2019 m.). Pastarųjų metų įvykiai, tokie kaip COVID-19 pandemija, neramumai Baltarusijoje, Brexit, gali paveikti migracijos mastus ilguoju laikotarpiu, todėl prognozėse atsiranda didesnis neapibrėžtumas. Tuo tarpu didelė užsienio šalių piliečių dalis Lietuvoje dirba pagal profesijas, kuriose tradiciškai dirba profesinį mokymą baigę absolventai. Pavyzdžiui, 2019 m. užsienio šalių piliečiai sudarė 50 proc. Sunkiasvorių sunkvežimių ir krovinių transporto priemonių vairuotojų, 29 proc. Suvirintojų, 25 proc. Metalinių konstrukcijų ruošėjų ir montuotojų, 29 proc. Betonuotojų, betono apdailininkų ir giminiškų profesijų darbininkų⁶. Kadangi migracija gali turėti lemiamą įtaką paklausos prognozės tikslumui, prognozuojant darbuotojų paklausą buvo sudaryti 2 scenarijai:

1. **Bazinis scenarijus** – neto migracijos tikimybės įvertintos pagal naujausias Eurostat prognozuojamas tendencijas.
2. **Didesnės migracijos scenarijus** – neto migracijos tikimybės įvertintos pagal praeitų metų Eurostat prognozuojamas tendencijas. Pagal šį scenarijų prognozuojama neigiama neto migracija yra didesnė (emigracijos skaičiai labiau viršys imigracijos skaičius, palyginti su baziniu scenarijumi).

¹Sodra, prieiga internetu:

[https://www.sodra.lt/uploads/documents/files/Duomen%C5%B3%20teikiam%C5%B3%20pagal%20sutart%C4%AF%20klasifikatoriai%20\(aktualu%20nuo%202017-10-01\)%20vies%20pasl%20ist%20v2.doc](https://www.sodra.lt/uploads/documents/files/Duomen%C5%B3%20teikiam%C5%B3%20pagal%20sutart%C4%AF%20klasifikatoriai%20(aktualu%20nuo%202017-10-01)%20vies%20pasl%20ist%20v2.doc)

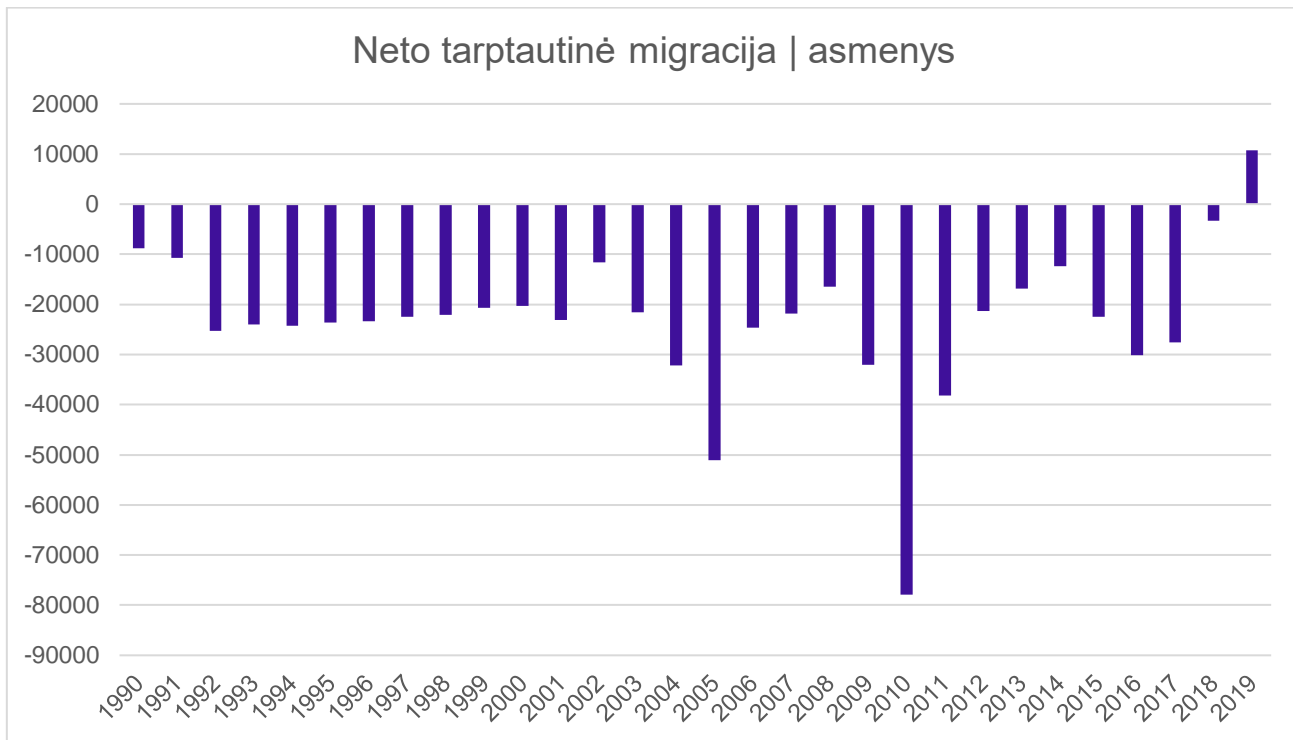
² <https://ec.europa.eu/eurostat/web/population-demography-migration-projections/population-projections-data>

³ van Breugel, G. (2017). Identification and anticipation of skill requirements. Instruments used by international institutions and developed countries. Santiago: United Nations.

⁴ <https://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/data-visualisations/skills-forecast>

⁵ https://www.cedefop.europa.eu/files/skills_forecast_2020_lithuania.pdf

⁶ SODRA ir Gyventojų registro duomenys, STRATA skaičiavimai

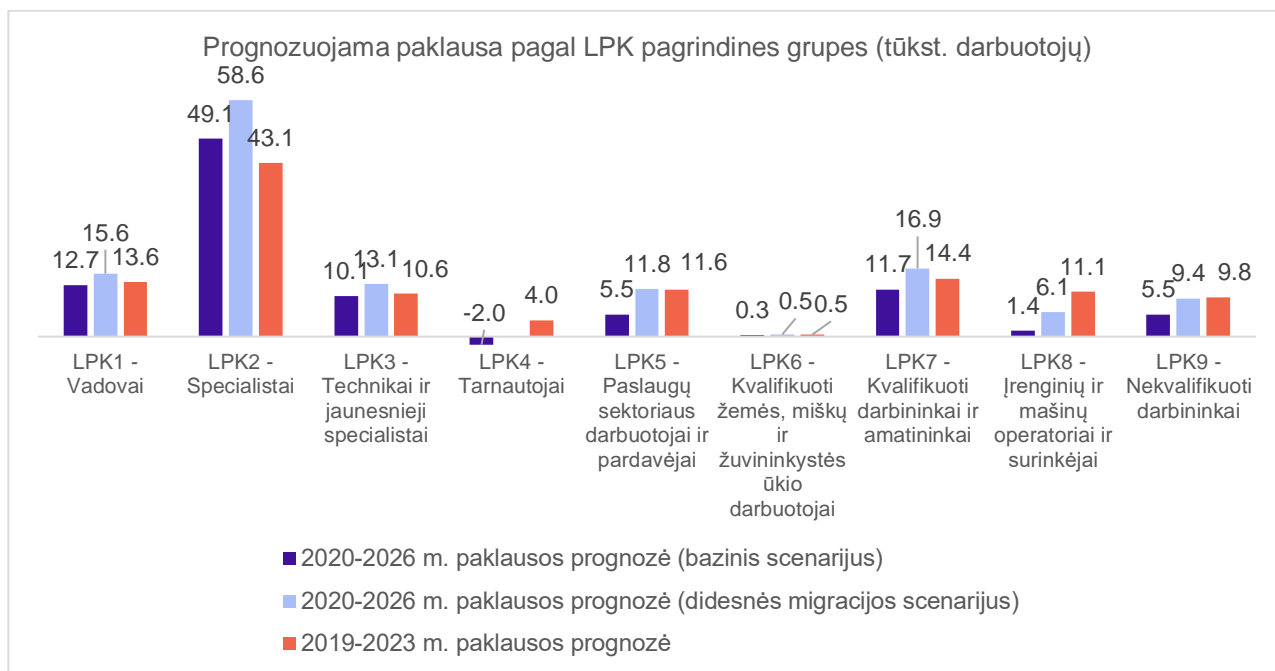
Duomenys: Lietuvos statistikos departamentas

Pagrindiniai prognozės rezultatai

Specialistų 2020 – 2026 m. paklausos prognozė pagal didesnės migracijos scenarijų (132,1 tūkst.) yra 40 proc. didesnė, lyginant su baziniu scenarijumi (94,3 tūkst.).

	2020–2026 m. specialistų paklausos prognozė (bazinis scenarijus)	2020–2026 m. specialistų paklausos prognozė (didesnės migracijos scenarijus)	2019–2023 m. paklausos prognozė
Imties data	2019-12-31	2019-12-31	2018-12-31
Imties dydis	1,267 mln. samdomų darbuotojų	1,267 mln. samdomų darbuotojų	1,251 mln. samdomų darbuotojų
Pakeitimo paklausa	134,2 tūkst. (10,6%)	172 tūkst. (13,6%)	111,2 tūkst. (8,9%)
Plėtos paklausa	-39,9 tūkst. (-3,2%)	-39,9 tūkst. (-3,2%)	7,5 tūkst. (0,6%)
Specialistų paklausa (prognozės rezultatas)	94,3 tūkst. (7,4%)	132,1 tūkst. (10,4%)	118,7 tūkst. (9,5%)

Didžiausia paklausa prognozuojama specialistų (LPK3), kvalifikuotų darbininkų ir amatininkų (LPK7) ir vadovų (LPK1) profesijų grupėms. Palyginti su praeitų metų prognoze (2019–2023 m. specialistų paklausos prognozė), mažės įrenginių ir mašinų operatorių ir surinkėjų (LPK8) ir tarnautojų (LPK4) paklausa.

Prognozuojama, kad tarp aukštos kvalifikacijos (LPK1-3) profesijų didžiausia paklausa 2020– 2026 metais bus reklamos ir rinkodaros specialistams, buhalteriams ir įmonių, įstaigų ir organizacijų vadovams, o tarp vidutinės kvalifikacijos (LPK4-8) didžiausia paklausa prognozuojama parduotuvių pardavėjams ir statybininkams.

Profesijos, kurioms prognozuojama didžiausia paklausa pagal LPK kvalifikaciją						
	Profesija	Bazinio scenarijaus paklausa 2020-2026 m.	Profesija	Didesnės migracijos scenarijaus paklausa 2020-2026 m.	Profesija	Paklausa 2019-2023 m.
Vidutinės kvalifikacijos specialistai (LPK 4-8)	Parduotuvių pardavėjai	1993	Parduotuvių pardavėjai	4107	Parduotuvių pardavėjai	3290
	Statybininkai	1878	Statybininkai	2292	Sunkiasvorių sunkvežimių ir krovininių transporto priemonių vairuotojai	2708
	Kitur nepriskirti statybininkai montuotojai ir giminiškų profesijų darbininkai	1246	Kitur nepriskirti statybininkai montuotojai ir giminiškų profesijų darbininkai	1554	Statybininkai	994
	Vandentiekininkai ir vamzdynų montuotojai	1055	Sunkiasvorių sunkvežimių ir krovininių transporto priemonių vairuotojai	1342	Kitur nepriskirti surinkėjai	898
	Dailidės ir staliai	989	Vandentiekininkai ir vamzdynų montuotojai	1187	Asmens sveikatos priežiūros padėjėjai	889
	Betonuotojai, betono apdailininkai ir giminiškų profesijų darbininkai	867	Dailidės ir staliai	1166	Kitur nepriskirti apsaugos darbuotojai	768
	Asmens sveikatos priežiūros padėjėjai	850	Virėjai	1067	Elektrinės ir elektroninės įrangos surinkėjai	760
	Pastatų ir kitokie elektrikai	741	Betonuotojai, betono apdailininkai ir giminiškų profesijų darbininkai	1043	Autobusų ir troleibusų vairuotojai	668

	Autobusų ir troleibusų vairuotojai	738	Asmens sveikatos priežiūros padėjėjai	996	Vaikų priežiūros darbuotojai	603
	Elektromechanikai ir elektromonteriai	669	Pastatų ir kitokie elektrikai	867	Siuvėjai, kailininkai ir kepurininkai	537
Aukštos kvalifikacijos specialistai (LPK 1-3)	Reklamos ir rinkodaros specialistai	6782	Reklamos ir rinkodaros specialistai	8314	Politikos ir administravimo specialistai	1914
	Buhalteriai	6658	Įmonių, įstaigų ir organizacijų vadovai	7413	Jaunesnieji socialiniai darbuotojai	1802
	Įmonių, įstaigų ir organizacijų vadovai	6587	Buhalteriai	7216	Pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojai	1789
	Politikos ir administravimo specialistai	5768	Politikos ir administravimo specialistai	6522	Reklamos ir rinkodaros specialistai	1778
	Vadybos ir organizavimo analitikai	3144	Vadybos ir organizavimo analitikai	3779	Slaugos specialistai	1751
	Jaunesnieji socialiniai darbuotojai	3032	Jaunesnieji socialiniai darbuotojai	3109	Gydytojai specialistai	1308
	Kitur nepriskirti verslo paslaugų srities ir administracijos vadovai	2374	Kitur nepriskirti verslo paslaugų srities ir administracijos vadovai	2879	Įmonių, įstaigų ir organizacijų vadovai	956
	Personalo ir profesinio orientavimo specialistai	1506	Pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojai	1821	Socialiniai darbuotojai ir konsultantai	882
	Pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojai	1494	Personalo ir profesinio orientavimo specialistai	1710	Politikos ir administravimo specialistai	876
	Socialiniai darbuotojai ir konsultantai	1370	Pardavimo ir rinkodaros vadovai	1584	Programinės įrangos kūrėjai	862

Prognozuojama, kad tarp aukštos kvalifikacijos (LPK1-3) profesijų didžiausia santykinė paklausa⁷ 2020–2026 metais bus jaunesniems socialiniams darbuotojams ir sporto trenerių, instruktorių ir teisėjų profesijų pogrupiui, o tarp vidutinės kvalifikacijos (LPK4-8) didžiausia paklausa prognozuojama vandentiekiniams ir vamzdynų montuotojams ir plytų mūrininkams ir giminiškų profesijų darbininkams.

Profesijos, kurioms prognozuojama didžiausia santykinė paklausa pagal LPK kvalifikaciją*						
	Profesija	Bazinio scenarijaus santykinė paklausa 2020-2026	Profesija	Didesnės migracijos scenarijaus santykinė paklausa 2020-2026 m.	Profesija	Santykinė paklausa 2019-2023 m.
Vidutinės kvalifikacijos specialistai (LPK 4-8)	Vandentiekininkai ir vamzdynų montuotojai	21.6%	Vandentiekininkai ir vamzdynų montuotojai	24.3%	Mechaninių mašinų surinkėjai	16.2%
	Plytų mūrininkai ir giminiškų profesijų darbininkai	21.4%	Plytų mūrininkai ir giminiškų profesijų darbininkai	23.5%	Kitur nepriskirti surinkėjai	15.5%
	Betonuotojai, betono apdailininkai ir giminiškų profesijų darbininkai	17.0%	Betonuotojai, betono apdailininkai ir giminiškų profesijų darbininkai	20.5%	Elektrinės ir elektroninės įrangos surinkėjai	15.1%

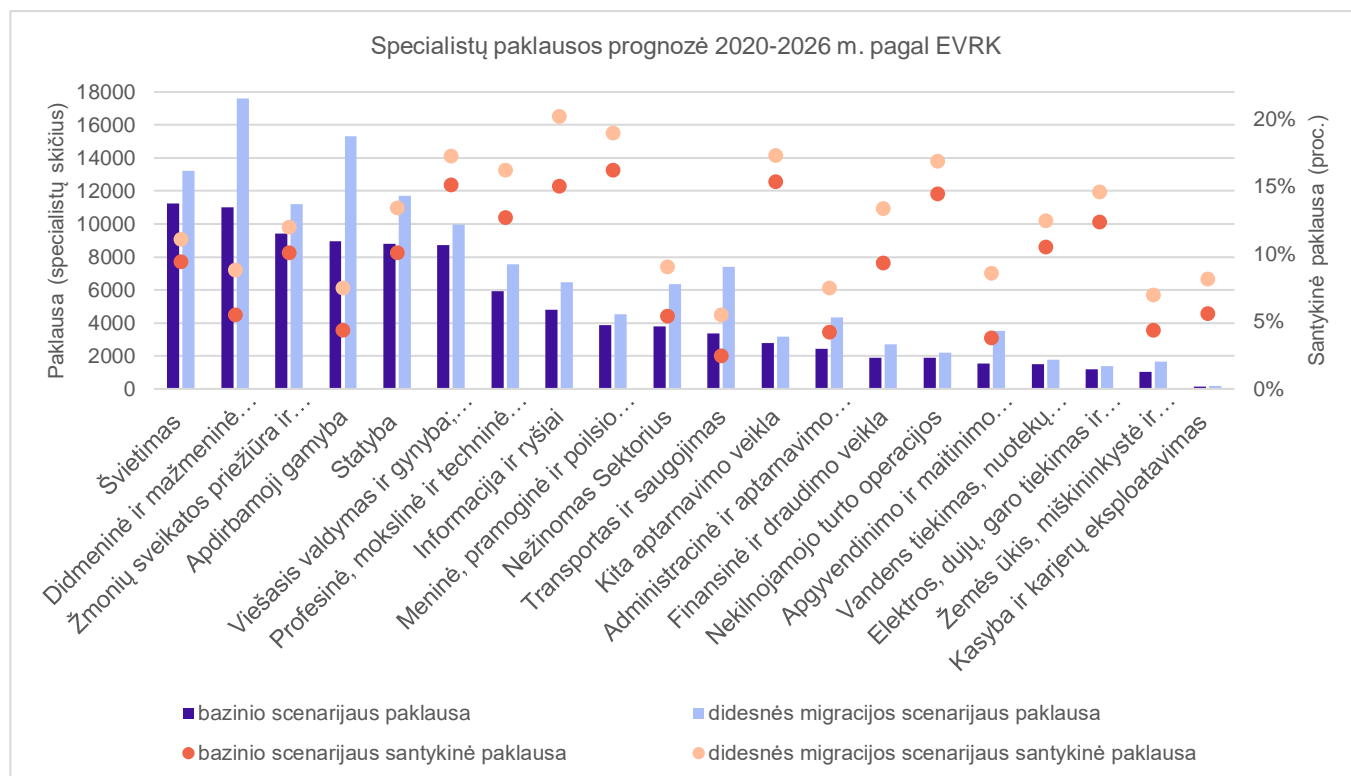
⁷ Santykinė paklausa – prognozuojamos paklausos skaičius dalintas iš atitinkamos profesijos ataskaitinės dienos samdomų darbuotojų skaičiaus.

	Dailidės ir staliai	16.9%	Kitur nepriskirti statybininkai montuotojai ir giminiškų profesijų darbininkai	20.2%	Vandentiekininkai ir vamzdynų montuotojai	15.1%
	Kitur nepriskirti statybininkai montuotojai ir giminiškų profesijų darbininkai	16.2%	Dailidės ir staliai	19.9%	Kitur nepriskirti asmens sveikatos priežiūros darbuotojai	13.8%
	Statybininkai	16.1%	Statybininkai	19.7%	Plytų mūrininkai ir giminiškų profesijų darbininkai	13.5%
	Dažytojai ir giminiškų profesijų darbininkai	16.0%	Tinkuotojai	19.3%	Kitur nepriskirti statybininkai montuotojai ir giminiškų profesijų darbininkai	13.0%
	Tinkuotojai	15.9%	Grindų ir plytelių klojėjai	19.3%	Atsakymų į užklausas ir informavimo tarnautojai	12.9%
	Grindų ir plytelių klojėjai	15.9%	Stogdengiai	19.1%	Darbininkai izoliuotojai	12.7%
	Stogdengiai	15.3%	Darbininkai izoliuotojai	19.0%	Telefonų skirstiklių operatoriai	12.7%
Aukštos kvalifikacijos specialistai (LPK 1-3)	Jaunesnieji socialiniai darbuotojai	62.4%	Sporto treneriai, instruktoriai ir teisėjai	65.6%	Sporto treneriai, instruktoriai ir teisėjai	43.2%
	Sporto treneriai, instruktoriai ir teisėjai	62.2%	Jaunesnieji socialiniai darbuotojai	64.0%	Jaunesnieji socialiniai darbuotojai	41.1%
	Vyriausieji virėjai	60.3%	Vyriausieji virėjai	62.1%	Vyriausieji virėjai	40.4%
	Jaunesnieji teisės ir giminiškų profesijų specialistai	54.8%	Jaunesnieji teisės ir giminiškų profesijų specialistai	58.5%	Jaunesnieji teisės ir giminiškų profesijų specialistai	38.9%
	Teisėjai	27.9%	Duomenų bazių ir projektuojuotojai ir administratoriai	31.2%	Kompiuterių tinklų specialistai	26.9%
	Kompiuterių tinklų specialistai	27.1%	Kompiuterių tinklų specialistai	31.0%	Taikomųjų programų kūrėjai	26.8%
	Duomenų bazių ir projektuojuotojai ir administratoriai	26.4%	Kitur nepriskirti duomenų bazių ir tinklų specialistai	30.9%	Kitur nepriskirti duomenų bazių ir tinklų specialistai	26.8%
	Archyvų ir muziejų specialistai	25.9%	Taikomųjų programų kūrėjai	30.8%	Duomenų bazių ir projektuojuotojai ir administratoriai	26.7%
	Sistemų administratoriai	25.9%	Sistemų administratoriai	30.5%	Programinės įrangos kūrėjai	26.6%
	Kitur nepriskirti duomenų bazių ir tinklų specialistai	25.6%	Programinės įrangos kūrėjai	30.5%	Kitur nepriskirti programinės įrangos ir taikomųjų programų kūrėjai ir analitikai	26.6%

*] skaičiavimus įtrauktos profesijos, kuriose ataskaitinę dieną dirbo bent 500 asmenų.

Didžiausia bazinio scenarijaus paklausa 2020–2026 m. pagal EVRK sektorius prognozuojama švietimo (11,3 tūkst.) ir didmeninės ir mažmeninės prekybos; variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto (11 tūkst.) sektoriui, šiam sektoriui taip pat prognozuojama didžiausia paklausa pagal didesnės migracijos scenarijų – 17,6 tūkst., apdirbamosios gamybos sektoriui pagal didesnės migracijos scenarijų reikės 15,3 tūkst. naujų specialistų. Pagal bazinį scenarijų didžiausia santykinė paklausa prognozuojama meninės, pramoninės ir poilsio

organizavimo (16,2 proc.) sektoriuje, o pagal didesnės migracijos scenarijų – informacijos ir ryšių sektoriuje (20,2 proc.).

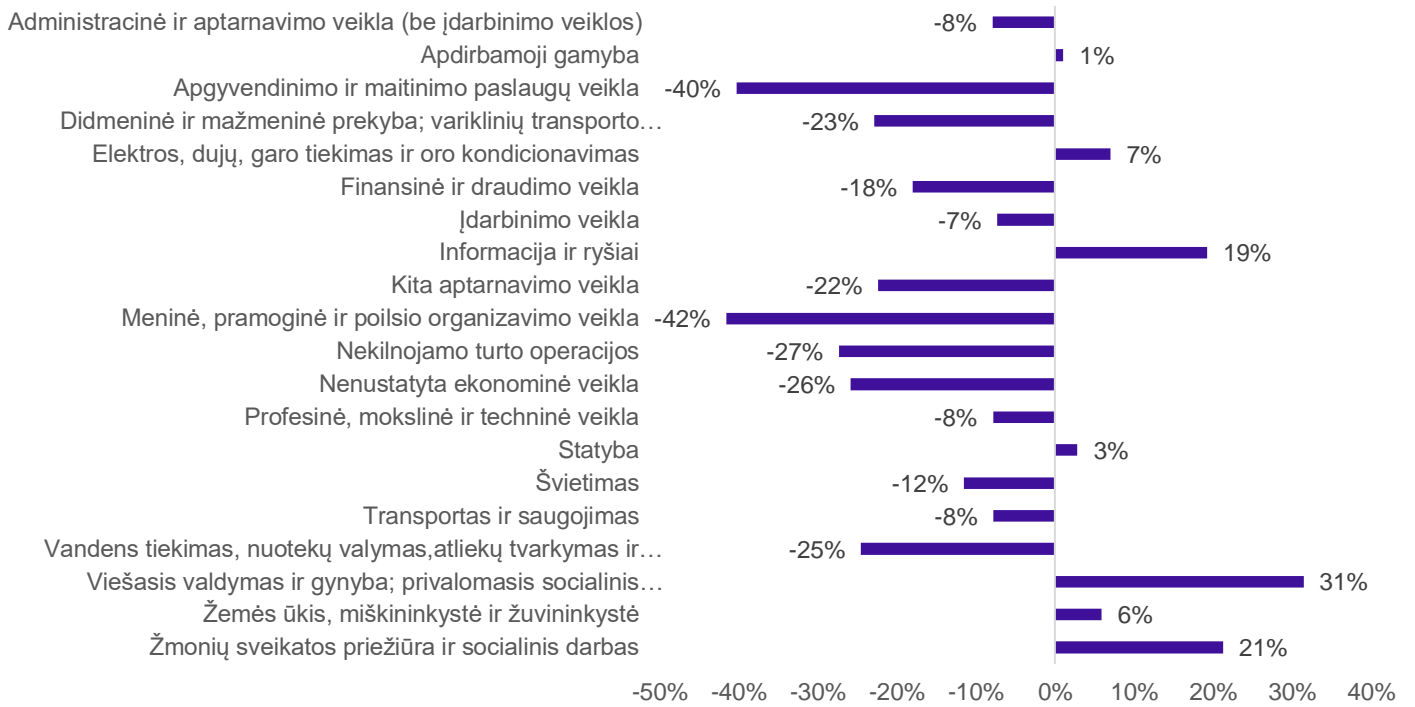

Naujų darbuotojų paieška 2020 metais

Naujų darbo skelbimų skaičius yra rodiklis, kuris gali padėti įvertinti dabartinę naujų darbuotojų paklausą. Nuo 2020 m. pradžios iki lapkričio pabaigos 3 skelbimų portaluose⁸ buvo patalpinta 86,7 tūkst. naujų darbo skelbimų, tai yra 11 proc. mažiau nei 2019 m. tuo pačiu laikotarpiu (98 tūkst. skelbimų). Darbuotojų paieška, palyginti su 2019 m., ženkliausiai mažėjo dėl COVID19 pandemijos labiausiai nukentėjusiuose sektoriuose: apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikloje (-40 proc.), meninėje, pramoginėje ir poilsio organizavimo veikloje (-42 proc.). Didžiausias metinis naujų darbo skelbimų skaičių augimas fiksuotas viešojo valdymo ir gynybos, privalomo socialinio draudimo (31 proc.), žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo (21 proc.) ir informacijos ir ryšių (19 proc.) sektoriuose.

⁸ Stebimi 3 didžiausi darbo skelbimų portalai: CVbankas, CV-Online, cv.lt

Naujų darbo skelbimų skaičiaus metinis procentinis pokytis 2020 m.

Duomenys: CVbankas, CV-Online, cv.lt, skaičiavimai: STRATA